

آیت‌الله‌العظمی‌عبدالله‌جوادی‌آملی‌در جلسه‌درس اخلاق:

مسئولان با عقلانیت و تدبیر، مشکلات مردم را حل کنند

ملکوتی است که با آموختن، تفکر، عبادت و معرفت دچار غرامت و نقصان نمی‌شود، بلکه همواره بر غنای وجودی آن افزوده می‌شود.

■ **ماهی که در آن می‌توان غنیمت‌های معنوی فراوانی بدست آورد**

معظم‌له با اشاره به ظرفیت‌های معنوی ماه مبارک رجب، تأکید کردند: انسان در این ماه می‌تواند بدون پرداخت هیچ هزینه‌ای، غنیمت‌های معنوی فراوانی بدست آورد؛ زیرا رشد روح، تابع زمان و عمر مادی نیست، دعا، قرآن، مناجات و عبادت ابزارهای گفت‌وگوی مستقیم انسان با خداوند هستند و روح انسان در این مسیر، نه تنها فرسوده نمی‌شود، بلکه قوام و توان بیشتری می‌یابد.

آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی در بخش دیگری از سخنان خود، با تبیین جایگاه «خلافت الهی»، اظهار کردند: کار اصلی نظام امامت و امت، جاهلیت‌زدایی است و این مهم، بدون استقرار حکومت الهی تحقق نمی‌یابد. جهل‌زدایی وظیفه حوزه و دانشگاه و جهالت‌زدایی کار مسجد و حسینیه است، اما ریشه‌کنی جاهلیت و جاهلیت‌زدایی، مأموریت اساسی ائمه اطهار(ع) و نظام امامت و امت است.

■ **ظلم و بی‌قانونی در جهان، جلوه‌ای آشکار از جاهلیت**

ایشان با اشاره به شرایط معاصر و ظلم و بی‌قانونی‌هایی که در جهان انجام می‌شود، تصریح کردند: بسیاری از ظلم‌ها و بی‌قانونی‌ها و رفتارهای سیاسی و اجتماعی امروز جهان، نه از سنخ جهل، بلکه جلوه‌ای آشکار از جاهلیت است و تنها با بازگشت به منطق قرآن، عترت و ولایت الهی می‌توان از این وضعیت عبور کرد.

حضرت آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی در پایان، با دعا برای حفظ نظام اسلامی تا ظهور صاحب اصلی آن، از ذات اقدس الهی خواستند به برکت اولیای الهی، این کشور و ملت را در پناه عنایات خود محفوظ بدارد و اظهار امیدواری کردند مسئولان هم با عقلانیت و مدیریت کامل مشکلات مردم را حل کنند و با تدبیر جلوفساد و اختلاس در جامعه را بگیرند و این سرزمین طیب و طاهر را خوب اداره کنند.

می‌کشد و هر گامی که برمی‌دارد، او را یک قدم به پایان عمر نزدیک‌تر می‌کند. بدن‌های ما همواره هدف تیرهای مرگ و آسیب‌ها هستند؛ بیماری، فرسایش، حوادث و گذر زمان، پیکان‌هایی‌اند که پیوسته سلامت بدن را نشانه می‌گیرند.

معظم‌له با طرح این پرسش که «فَمِنْ أَيْنَ نَرْجُو الْبَقَاءَ» تأکید کردند: اگر هر روز بخشی از عمر انسان کاسته می‌شود، امید به بقای مادی چه معنایی دارد؟ حتی اگر کسی ۱۰۰ سال عمر کند، با گذشت هر روز، بخشی از این سرمایه غیر قابل بازگشت را مصرف کرده است.

ایشان با اشاره به ادامه این حکمت، تصریح کردند: آنچه انسان در طول عمر خود گرد می‌آورد، خواه مال، خواه موقعیت و خواه دستاوردهای دنیوی، به سرعت پراکنده می‌شود و در نهایت، انسان با دست‌خالی از دنیا می‌رود؛ میراثی که برای دیگران می‌ماند، حاصل عمر مصرف‌شده اوست، نه بقای حقیقی خودش.

ایشان با تفکیک دقیق میان «بدن» و «روح» بیان کردند: آنچه در معرض کاستی، فرسایش و زوال است بدن انسان است، نه روح او؛ زیرا روح، موجودی مجرد و

فرسودگی و آسیب‌پذیرتر می‌شود.

ایشان افزودند: بدن انسان همواره در معرض «مَنایا» و مرگ‌هاست «وَنَهَبُ ثِيَابُوهُ الْمَصَائِبُ»؛ مصیبت‌ها همچون غارتگرانی‌اند که از هر سو به بدن هجوم می‌آورند. این غارتگری، گاه از ناحیه زمان است، گاه از ناحیه مکان، گاه فردی و گاه اجتماعی؛ اما در همه حالات، هدف آن کاستن از سلامت و توان بدن است تا سرانجام حیات مادی انسان رو به زوال برود.

■ **هر نعمتی با فراق نعمتی دیگر همراه است**

ایشان تصریح کردند: هر نعمتی که انسان در دنیا بدست می‌آورد، با فراق نعمتی دیگر همراه است: «وَلَا يَنَالُ الْعَبْدُ نِعْمَةً إِلَّا بِفِرَاقٍ أُخَرَى»؛ انسان با مالی را از دست می‌دهد یا بخشی از عمر خویش را صرف می‌کند و این قانون گریزناپذیر حیات مادی است.

حضرت آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی با استناد به فراز نورانی امیرالمؤمنین(ع) «فَتَحَّزَّ أَعْوَانُ الْمُؤْمِنِ وَ انْفُسُنَا نَصَبُ الْحُوفِ»، تبیین کردند: انسان، آگاهانه یا ناآگاهانه، همکار مرگ خویش است؛ زیرا هر نفسی که

آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی صبح روز چهارشنبه در جلسه درس اخلاق اظهار امیدواری کردند مسئولان با عقلانیت و مدیریت کامل مشکلات مردم را حل کنند و با تدبیر جلو فساد و اختلاس در جامعه را بگیرند و این سرزمین طیب و طاهر را خوب اداره کنند.

■ **دنیا همواره در معرض آسیب‌ها، مصائب و فرسایش تدریجی است**

جلسه هفتگی درس اخلاق حضرت آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی، صبح روز چهارشنبه در مسجد اعظم قم با حضور اقشار مختلف مردم برگزار شد. آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی در این جلسه، با تبیین حکمت ۱۹۱ نهج‌البلاغه، به ترسیم دقیق حقیقت دنیا، وضعیت بدن انسان و نسبت آن با مرگ پرداختند و بیان کردند: از منظر امیرالمؤمنین(ع)، انسان در دنیا همواره در معرض آسیب‌ها، مصائب و فرسایش تدریجی است و هیچ‌روزی از عمر انسان فرا نمی‌رسد مگر آنکه بخشی از عمر او کاسته می‌شود و قدم به قدم به مرگ نزدیک‌تر می‌شویم.

معظم‌له اظهار کردند: در تحلیل سخن امیرالمؤمنین(ع)، بحث باید در دو فصل سامان یابد؛ نخست، درباره بدن و لذت‌های بدنی؛ چرا که گروهی از انسان‌ها تمام اهتمام خود را صرف لذت‌های مادی، سودهای بدنی و نشانه‌های ظاهری کرده‌اند. در این بخش باید روشن شود حقیقت بدن و سرنوشت آن چیست و فصل دوم، درباره آن حقیقت جاودانه و ابدی که اساس انسان را تشکیل می‌دهد و باید به‌درستی شناخته شود.

ایشان تصریح کردند: حضرت امیر(ع) در تبیین وضعیت بدن می‌فرمایند: «إِنَّمَا الْمَرْءُ فِي الدُّنْيَا غُرْثٌ تَنْتَقِلُ فِيهِ الْأَمْثَالُ»؛ انسان از منظر بدن، همواره هدف تیرهای مرگ است. بیماری‌های گوناگون، حوادث و فرسایش‌های طبیعی پیوسته متوجه بدن می‌شود و سرانجام همین عوامل، بدن را از پا درمی‌آورند.

حضرت آیت‌الله‌العظمی‌جوادی‌آملی تأکید کردند: بدن انسان هر روز در معرض کاستی است؛ ممکن است کسی در ظاهر، روزبه‌روز پیشرفت کند یا به موقعیتی دست یابد، اما حقیقت آن است با هر روزی که می‌گذرد، یک روز از عمر او کاسته و بدنش یک گام دیگر به

گفت‌وگو

چگونه تبیین جایگاه ولایت به مثابه یک لنگرگاه فکری، جامعه را در برابر امواج تحریف و ناامیدی بیمه می‌کند؟

قطب‌نمای ولایت؛ نقشه راه در امواج شبهه و تحریف

را برای القای ناامیدی فراهم کرده، تکلیف اصلی کنشگران فرهنگی و اجتماعی، امیدآفرینی هدفمند و ایجاد الفت و برادری میان دل‌هاست. ناامیدی، سوخت اصلی ماشین جنگی دشمن است و امید، پادزهر آن. به همین خاطر باید تمام فعالان اجتماعی و فرهنگی، بیانات رهبر معظم انقلاب را نه به عنوان یک سخنرانی صرف، بلکه به مثابه یک نقشه راه دقیق بازخوانی کنند و ببینند ایشان چگونه با اتکا به وعده‌های تحلف‌ناپذیر الهی، با قاطعیت به پیروزی نهایی و تحقق هدف بزرگ خداوند یعنی امر ظهور، نوید می‌دهند. باید این امید و نوید را به رگ‌های جامعه تزریق کرد.

■ **کنشگری فعال؛ رسالت امروز نخبگان**

خانم حسینی در پایان تأکید می‌کند: وظیفه‌یکایک ما این است که برای تعمیق برادری و ریشه‌کن کردن یأس و ناامیدی تلاش کنیم و به یکدیگر در عبور از سختی‌ها یاری رسانیم تا در مسیر حرکت به سوی قله، گام‌های محکم‌تری برداریم. این یک تکلیف شرعی و انقلابی است. به فضل الهی و با هدایت‌های پیامبرگونه رهبر معظم انقلاب و بیداری حماسی ملت بزرگ ایران، این راه پرافتخار را با عزت ادامه خواهیم داد تا پرچم مقدس انقلاب اسلامی را به دست صاحب اصلی آن، حضرت بقیةالله الاعظم (ارواحنا فداه) بسپاریم و ان‌شاءالله شاهد برچیده شدن بساط ظلم و استکبار در سراسر جهان باشیم؛ چرا که این وعده الهی است که فرمود: «وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» (آیه ۵ سوره قصص).

در زمین او بازی کنند.

مسئول واحد خواهران بنیاد مهدویت اضافه می‌کند: راه نجات و ایجاد مصونیت پایدار در جامعه، در گرو همین شناخت عمیق است. قرآن کریم می‌فرماید: «...يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ...» (بخشی از آیه ۲۵۷ سوره بقره)، خداوند ولی مؤمنان است و آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج می‌کند. زمانی که ملت، نور ولایت را به درستی به عنوان مصداقی از این هدایت الهی مشاهده کنند و همچون پروانه گرد این شمع جمع شوند، به وحدت و ایمانی پولادین دست می‌یابند که هیچ توطئه‌ای قادر به رخنه در آن نخواهد بود. این همان نقطه‌ای است که دشمن به خوبی از آن آگاه است و می‌داند مدیریت الهی رهبری معظم انقلاب، کشتی نظام را از میان توفان‌های سهمگین چهار دهه گذشته به سلامت عبور داده است.

■ **هدف دشمن؛ تکرار تاریخ**

خانم حسینی تصریح می‌کند: باوجود آگاهی دشمن از شکست‌پذیری فتنه‌هایش، آن‌ها از حرکت‌های عقرب‌گونه خود دست نمی‌کشند، زیرا هدف اصلی آن‌ها یک هدف تاریخی است: بی‌اثر کردن جایگاه معنوی و راهبردی امامت و ولایت در جامعه. امروز تمام جبهه کفر با تمام ابزارهایش در برابر تمام جبهه حق صف‌آرایی کرده و این امر، وظیفه ما را به عنوان سربازان این جبهه سنگین‌تر از گذشته می‌کند.

این پژوهشگر فرهنگی می‌گوید: در چنین شرایطی که فشارهای اقتصادی، زمینه

این پژوهشگر سیره اهل بیت(ع) اضافه می‌کند: در واقع، شناخت صحیح‌رهبری نظام، کلیدی است که قفل فهم بسیاری از سیاست‌های کلان کشور را باز می‌کند. هنگامی که این شناخت به سطح مطلوبی برسد، آن گاه فلسفه و منطق رویدادهای بزرگی همچون دفاع مقدس، ضرورت شکل‌گیری جبهه مقاومت، حمایت از بیداری اسلامی ملت‌ها، استکبارستیزی قاطع و تلاش مستمر برای ایجاد تمدن نوین اسلامی به روشنی درک می‌شود. در چنین بستری، توانایی جامعه برای تحلیل فتنه‌های دشمن و اقدام سریع و به‌موقع برای دفع آن‌ها نیز به شکل چشمگیری افزایش می‌یابد.

■ **مصونیت‌بخشی؛ راهبرد مقابله با تحریف**

حسینی می‌گوید: نباید فراموش کرد که دشمن با تمام قوا در حال اجرای یک جنگ شناختی تمام‌عیار است. ابزار اصلی او در این نبرد، «تحریف واقعیت‌ها» و «وارونه‌سازی مفاهیم» برای آشفته‌سازی افکار عمومی است. حوادثی مانند فاجعه تروریستی در حرم مطهر شاهچراغ(ع) در سال‌های گذشته، یک نمونه مطالعاتی دقیق است که نشان می‌دهد اگر شناخت عمیق و بصیرت لازم در جامعه وجود نداشته باشد، چگونه حتی افراد به ظاهر آگاه نیز ممکن است در دام تبلیغات مسموم و پیچیده دشمن گرفتار شوند و ناخواسته

■ **مریم‌احمدی شیروان** | در روزهایی که سفره اقتصاد با سفره اعتقاد گره خورده و دشمن تلاش می‌کند از درد معیشت به انکار ارزش برسد، جامعه بیش از هر زمان دیگری به یک قطب‌نمای معنوی نیاز دارد. وقتی غبار شبهه‌ها فضا را فرامی‌گیرد و تشخیص حق از باطل دشوار می‌شود، کدام نقطه است که می‌تواند مبدأ حرکت، معیار سنجش و مقصد آرامش باشد؟ بسیاری از کارشناسان فرهنگی معتقدند راه مصونیت‌بخشی به جامعه و خنثی‌سازی جنگ روانی دشمن، نه در پاسخ‌های پراکنده، بلکه در بازگشت به یک اصل محوری نهفته است. برای بررسی این راهبرد بنیادین، با سیده وحیده حسینی، پژوهشگر سیره اهل بیت(ع) به گفت‌وگو نشستیم.

■ **شاه‌کلید بصیرت؛ شناخت جایگاه رهبری**

در واکاوی راه عبور از پیچیدگی‌های کنونی، تعیین یک نقطه عزیمت روشن برای کنشگری فکری و فرهنگی، اهمیتی حیاتی دارد. خانم حسینی در تحلیل خود، این گام بنیادین را پرداختن عمیق و همه‌جانبه به جایگاه والا و ابعاد شخصیتی ولی فقیه می‌داند و می‌گوید: این یک انتخاب تاکتیکی نیست، بلکه یک ضرورت راهبردی است. اگر ابعاد علمی، سیاسی، فقهی، ساده‌ز بستی، مدیریت بی‌نظیر، دشمن‌شناسی و دلسوزی عمیق نسبت به ملت ایران و امت اسلام و در یک کلام، جامعیت بی‌بدیل شخص حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله العالی) به درستی برای جامعه، به‌ویژه نسل نو، تبیین شود، بسیاری از گره‌های ذهنی و شبهات به صورت ریشه‌ای حل خواهد شد.

چگونه نقش آفرینی فعال علما در بزنگاه‌های اقتصادی، مرز میان اعتراض سازنده و اغتشاش ویرانگر را روشن می‌کند؟

مرهم معیشت، رسالت تاریخی علما

در شرایطی که فشارهای اقتصادی و دغدغه‌های معیشتی، اعتراضات بحق مردمی را به دنبال داشته است، نقش علما و نهادهای دینی برای هدایت صحیح این مطالبات بیش از همیشه اهمیت می‌یابد. ورود به‌موقع و شجاعانه روحانیت در دفاع از حق مردم، نه تنها می‌تواند اعتماد عمومی به نهاد دین را بازسازی کند، بلکه با جدا کردن صف معترضان از اغتشاشگران، راه را برای اصلاح امور هموار می‌کند.

■ **تبیین یک مسئولیت تاریخی**

در پی تشدید ناآرامی‌های اقتصادی اخیر که ریشه در دغدغه‌های معیشتی مردم دارد، نقش نهادهای اصیل اجتماعی در هدایت این ناراضیاتی‌ها به مسیری سازنده، اهمیتی دوچندان یافته است. در این میان، علما، ائمه جماعات و خطبای ارجمند به عنوان پل ارتباطی مستحکم میان جامعه و حاکمیت و به عنوان ناظران بر تحقق عدالت، مسئولیتی تاریخی بر عهده دارند. این مسئولیت زمانی سنگین‌تر می‌شود که رهبر معظم انقلاب به‌صراحت حقانیت بخش اصلی این اعتراضات را خاطر‌نشان کرده و فرمودند: «این اجتماعات عمدتاً از طرف بازاری‌ها بود اما حرفشان حرف درستی بود... بازاری وقتی که نگاه می‌کند به وضع پولی کشور، کاهش ارزش پول کشور... می‌گوید من نمی‌توانم کاسی کنم؛ راست می‌گوید». ایشان تأکید کردند: «اعتراض، بجا است اما اعتراض، غیر از اغتشاش است. ما با معترض حرف می‌زنیم، مسئولین باید با معترض حرف بزنند».

■ **مرزبندی میان حق‌خواهی و آشوب‌طلبی**

بیانات حکیمانه رهبر معظم انقلاب تحلیل درستی از وضعیت ارائه می‌دهد: از یک سو، مشکل اقتصادی و نبود ثبات در محیط کسب‌وکار، و واقعیتهی انکارناپذیر است که مسئولان نیز به دنبال علاج آن هستند. ایشان تصریح کردند: «این یک مشکل است که در این هم دست دشمن در میان است... این گران شدن قیمت ارز خارجی... طبیعی نیست؛ این کار دشمن است». از سوی دیگر، هشدار داده شد: «یک عده آدم تحریک‌شده مزدور دشمن پشت سر بازاری‌ها بایستند و شعار ضد اسلام و ضد ایران و ضد جمهوری اسلامی بدهند؛ این مهم است»؛ اینجاست که خط قرمز به‌وضوح ترسیم می‌شود: تفکیک اعتراض بحق از اغتشاش سازمان‌یافته.

■ **۳‌نمره ورود دلسوزانه علما**

در این برهه حساس که تورم و کاهش ارزش پول ملی سفره مردم را می‌سوزاند، جامعه بیش از هر زمان دیگری نیازمند صدای معتبری است که همدل با مردم و در عین حال متعهد به مبانی نظام باشد. اینجاست که ورود به‌موقع و مدبرانه علما، ائمه جمعه و جماعات به عنوان نمایندگان راستین اقشار مختلف مردم نقشی سرنوشت‌ساز می‌یابد.

اگر علما در چنین بزنگاه‌هایی وارد عمل شوند و با شجاعت و براساس بینش دینی، به سیاست‌های اقتصادی ناکارآمد که به کاهش ارزش پول ملی و افزایش تورم می‌انجامد، اعتراض کنند، سه اثر عمده و حیاتی را به دنبال خواهد داشت:

اول، افزایش اعتماد عمومی به نهاد دین؛ هنگامی که مردم ببینند مجتهدان و خطبای آنان، دغدغه‌های ملموس معیشتی آنان را درک کرده‌و به جای سکوت، از موضعی دینی و کارشناسی از آنان دفاع می‌کنند، احساس می‌کنند دین و نهادهای دینی پناهگاه و پشتیبان آنان در مصائب دنیوی نیز هست. این امر، پیوند عاطفی و اعتماد مردم به نهاد روحانیت را که سرمایه‌ای تاریخی است، تقویت و تجدید می‌کند.

دوم، کاهش شدت و دامنه اعتراضات: اعتراضات هنگامی خطرناک و غیرقابل کنترل می‌شودکه مسدودشده‌و به‌حاشیه رانده شود. وقتی علما به‌عنوان چهره‌های مورد احترام عمومی، کاتال منظم و قانونی برای انعکاس این اعتراضات ایجاد کنند، از انباشت خشم و تبدیل آن به امواج ویرانگر جلوگیری می‌شود. این اقدام، سبب تخلیه هوشمندانه فشارهای اجتماعی در مسیری صحیح شده و فضایی برای اصلاح امور بدون تنش‌های گسترده را فراهم می‌آورد.

سوم، محروم کردن اغتشاشگران از سوءاستفاده: دشمن همواره در پی آن است از ناراضیاتی‌های بحق اقتصادی، سواری گرفته و خواسته‌های معیشتی مردم را به شعارهای ضد نظام و امنیت ملی تبدیل کند. اعتراض صریح و بجای علما و نهادهای دینی، میدان را از چنین عناصری خالی می‌کند. آن‌گاه مردم می‌فهمند نیازی نیست برای شنیده شدن حرف حق خود، به دامان گروه‌های معاند بیفتند؛ زیرا نمایندگان مورد اعتمادشان در بالاترین سطوح، صدای آنان هستند. این همان مثنی علوی است که در آن، عالم دینی، پناه مردم و مانع انحراف حق از مسیرش است.

■ **تکلیفی شرعی برای پاسداری از عدالت**

در نظامی که بر اساس اسلام ولایت استقرار یافته، روحانیت تنها مبلغ احکام نیست، بلکه امانت‌دار و ناظر بر تحقق عدالت به عنوان آرمان اصلی این نظام است. سکوت یا انفعال در شرایطی که رهبر معظم انقلاب به‌صراحت، هم بر حقانیت برخی اعتراضات و هم بر وجود توطئه دشمن تأکید کرده‌اند، به معنای عمیق‌تر شدن شکاف میان مردم و نظام است. برعکس، ورود فعال و مسئولانه علما در بزنگاه‌های حساس نه تنها یک وظیفه اجتماعی، که تکلیفی شرعی و انقلابی است که اعتماد عمومی را افزایش می‌دهد، اعتراضات را به مسیر اصلاح هدایت کرده و توطئه اغتشاشگران را بی اثر می‌کند.